

יסודות אמונה מתוך פרשת השבוע -
פורים – אחדות ישראל תנאי לקבלת התורה

1. רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ב הלכה יג

שני הימים האלו שהן ארבעה עשר וחמשה עשר אסורין בהספד ותענית לכל אדם בכל מקום, **בין לבני כרכין שהן עושין חמשה עשר בלבד, בין לבני עיירות שהן עושין ארבעה עשר בלבד.**

2. שם משמואל שושן פורים התר"פ

נראה הטעם שתקנו כך, כי הנה אמרו ז"ל (שבת פ"ח א) **הדור קבלוה בימי אחשורוש**, ומסתמא כמו בראשונה **שבלתי אפשר היה ליתן את התורה עד שהיו ישראל כאיש אחד** כמו שכתוב ויחן שם ישראל נגד ההר כבמדרש ובזוה"ק, כן נמי היה בעת שהדור קבלוה בימי אחשורוש.

3. תלמוד בבלי מסכת שבת דף פח עמוד א

ויתיצבו בתחתית ההר, אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא: **מלמד שכפה הקדוש ברוך הוא עליהם את ההר כגיגית**, ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם. אמר רב אחא בר יעקב: מכאן מודעא רבה לאורייתא. אמר רבא: **אף על פי כן, הדור קבלוה בימי אחשורוש**. דכתיב קימו וקבלו היהודים, קיימו מה שקיבלו כבר.

4. המשך דרשת ה'שם משמואל'

ויש לומר שכל עצמו **שנספח המן למלכות מדי** ולא היה סגי מלכות מדי לבדם לגזור גזירות בכדי להחזיר את ישראל למוטב מהאי טעמא הוא. דהנה בעשו כתיב ויצא הראשון אדמוני כולו כאדרת שער, ובמדרש (ב"ר פ' ס"ג) **שהיה מפוזר ומפורד כאדרת**, וכבר פירשנו **מפוזר בין הכחות של עצמו מדתו הרעה זה מושכו לכאן וזה לכאן ואין שלום בעצמיו**, ומזה נסתעפו כחות חיצוניים לעשות פירוד בין איש לרעהו, ומפורד משרשו, ומזה מסתעפים כחות חיצוניים למרוד בקונו ולהיות **חפשי ברעיוניו**. ופסולתו של עשו ירש עמלק, ועל כן נקרא קוצץ **שהוא בעל הכח הרע לקצוץ ולעשות פירוד בין הדבקים**, וזה מענין מפוזר של עשו, וגם מרד בקונו כי שמעו עמים ירגזון וזה להיפוך בא ונלחם עמהם וחתך את מילתם וזרק כלפי מעלה, וזה מענין מפוזר של עשו.

5. המשך שם...

והנה **כל הפוסל במומו פוסל**, על כן אמר המן למלך אחשורוש ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים. ואולי באשר אז היתה שליטה להמן הכניס כחות הרע האלה בעולם **ונפגמו גם ישראל קצת בענין זה**. ובאשר הסרת הטבעת החזירתן למוטב התאמצו ישראל בכל עוז וחגרו שארית אונם, וחזרו והתקשרו באביהן שבשמים בתפלה ובבכי ודברי הצומות וזעקתם היפוך ממפורד משרשו, **עוד זאת עשו שהתאחדו כולם יחד כאיש אחד חברים** כמ"ש נקהלו היהודים ויקהלו היהודים היפוך ממפוזר שבכחות עשו לעשות פירוד בין איש לרעהו, ומחמת שהגיעו למדה זו שהיה מעין דכתיב במתן תורה ויחן שם ישראל נגד ההר זכו למה שהדור קבלוה בימי אחשורוש, ועל כן כתיב וקיבל היהודים וכן קימו "וקבלו" היהודים הכתיב הוא "וקבל".

6. המשך שם...

ומעתה מובן למה הוצרך שיסתפח המן למלכות אחשורוש ועל ידו תצמח הגזירה, כי מבלעדי עמלק זה שכל מהותו הוא מפוזר ומפורד אלא מלכות מדי לבדה היתה הגוזרת לא היה בבחינת מפוזר ומפורד, ושוב לא היו ישראל מתאמצים להיפוך ממהות זה אלא היפוך ממלכות מדי לבד, ושוב לא היו ישראל מגיעים לבחינת זו להיות הדור קבלוה כנ"ל:

7. המשך שם...

ולפי האמור יובן שגם לדורות תיקנו שיהיו הפורים בזמנים חלוקים ולאסור של זה בזה, **להורות שכל ישראל מקבלים זה מזה והם כאיש אחד חברים אעפ"י שנראים כחלוקים**, מה גם כשהם מפוזרים בגליות וארצות שונות ששינוי האוירים והאקלימים גורמים שינוי וחילוק, **מ"מ באמת אינם חלוקים**, כמו שימי הפורים נראים חלוקים ומ"מ אינם חלוקים ונאסר של זה בזה:

8. 'שפת אמת' לפורים שנה תרסא

עיקר הישועה בפורים נעשה ע"י הכינוס כמו שכתוב כנוס כו' כל היהודים. וכתוב נקהלו ועמוד על נפשם. וזהו בחינת תורה שבע"פ כי במתן תורה כתיב הקהל לי את העם ואשמיעם את דברי. והיה הקהילה בציווי הקדוש ברוך הוא. **וכאן נקהלו מעצמם. והדר קבלו בימי אחשורוש בכח הקהילה.** לכן כתיב וקבל היהודים לשון יחיד. שנעשו אגודה אחת. **ואז אין עמלק יכול לשלוט בהם.**

9. המשך שם...

ואז העצה רק ע"י ואהבת לרעך כמוך. **שכח כלל ישראל דוחה השקר. ולכן תיקנו משלוח מנות ומתנות לאביונים לעורר אהבת בני ישראל.** וזה הי' יסוד בית שני. ולכן נחרב ע"י שנאת חנם. כי יסוד בית שני בכח אהבת ישראל:

10. המשך שם...

וכל כחו של המן היה בזה שאמר עם כו' מפוזר ומפורד. **באמת הפיזור הוא לטובה לפרסם שמו ית' בכל המקומות ולהוציא הניצוצות קדושה שנמצאים בכל המקומות.** כמ"ש צדקת פרזונו בישראל. **אבל מפורד הוא הפחיתות, שבני ישראל צריכין להיות אגודה אחד אעפ"י שהם מפוזרין.** כמ"ש שנק' שבעים נפש לשון יחיד. וכשניטל האחדות ע"י הפיזור זה תוקף הגלות. ולכן אחר הישועה נקהלו בעריהם ותיקנו משלוח מנות ומתנות להיות אגודה אחת. **והעשיר בתורה יתן גם להדל. וכמו כן ת"ח שיקבלו זה מזה... שיש בכל ת"ח דבר מיוחד. וצריך לקבל כל אחד מחבירו להיות אגודה אחת:**

11. הראי"ה קוק זצ"ל, מאמרי הראי"ה

...וכי תאמר הרי אנחנו רואים בעינינו את הצרה הפנימית האיומה, איך שקמים יהודים כנגד יהודים, איך שאחים נהפכים זה נגד זה לזאבים ולנחשים, ואיך זה תאמר: **"לך כנוס את כל היהודים"?** אמנם כל האומר ששקר בדה המן הרשע באמרו "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד" אינו אלא טועה. **באמת מפוזר ומפורד הוא העם האחד,** אבל בכל זה עם אחד הוא. ושמה תאמר: איך יתכן שיהיו שני הפכים בנושא אחד, עם אחד מצד אחד ומפוזר ומפורד מצד השני? **אל תתמה על החפץ. ישנם פלאים בעולם.** והעם הזה שכל עמידתו בעולם מרופדת היא בפלאי פלאות, הוא מראה בהוייתו גם כן את הפלא הזה, **ובמהותו העצמית הרי הוא עם אחד, למרות מה שהוא מפוזר ומפורד.**